



LA CAMPANA DE GRACIA.

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA.

CADA NÚMERO **5** CÉNTIMS PER TOT ESPANYA.

Números atrassats 10 céntims.

ADMINISTRACIO y REDACCIO: Llibreria Espanyola, Rambla del Mitj, 20, botiga. BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIO: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pesetas 1'50. es Cuba y Puerto-Rico, 2.—Estranger, 2'50.

PUTXINETLIS POLITICHS.



—¡Senyors, vagin entrant!... ¡Si volen riure de debó, entrin á la mèva barraca!



LOS COMPTES DE 'N GIRONA.



s de creure que un capitalista tant po lerós sab de comptes com ningú, tant més quan son moltes de las personas que han tractat ab ell que asseguran que 'n sab massa. Calculista de primera forsa, quan se tracta de construir un edifici no se li escapa un mahó, ni una paletada de morter. Aixís, mentres a tothom que fa obras solen sortirli més caras de lo que projectava, a ell li surten sempre més baratas. Avants d'empèndrelas, calcula; mentres las fa segueix calculant, y per fi de càlculs, realisa sempre assombrosos beneficis.

Algú suposa, maliciosament sens dupte, que fins quan va prestarse a costejar la fatxada de la Catedral ell sol, de la seva butxaca, entreveya un negoci. ¿Quin negoci pot realisar l'home que regala una fatxada? Vágintho a saber.

Pero jo crech bonament que aquesta vegada D. Manuel s'ha mostrat generós, encare que no esplendit, ates a que la fatxada resulta molt magre y escanyolida; pero ho ha fet sense esperansa de lucro, a lo menos aquí en la terra. Ara, respecte a l'altra vida, es molt probable qu'espera que al Cel—si sant Pere 'l deixa passar—se li pagarán religiosament los interessos del capital invertit en la fatxada.

De totes maneres ja comensa a disfrutar en aquesta vida de las satisfaccions intimas unidas a tot acte de desprendiment. Ja ell mateix ha posat en una pedra de la fatxada la inscripció GIRONA FECIT, ab lo qual no hi ha dupte que passarà a la immortalitat.

Y com si aixó no bastés, s'ha dirigit al Senat, y allá, com que no t'avia que l'alabi, ha fet saber a Espanya y a tot lo mon, que no hi ha en tot lo mon, y molt menes aquí a Espanya, un altre home com ell, capás de pagar fatxadades de catedral.

Escoltémlo:

«Señores: yo tengo cuarenta años de práctica en esta clase de negocios activos: he hecho muchos: ahora no me dedico a ellos, sino a colocar mis sobrantes y a hacer una catedral, pagándolo yo...»

«A hacer una catedral! GIRONA FECIT. ¿Quánt s'hi jugará qu'entre 'ls historiadors del porvenir hi haurá grans disputas pera determinar si en Girona va fer tot l'edifici o la fatxada únicament? Aquí tenen un negoci de nou género, consistent en apropiarse la gloria de haver fet tota una catedral.»

Més avall afegia: «He dicho que ahora no hacia negocios, estando dedicado a restaurar catedrales.»

«No veuen?—diran los historiadores del porvenir—la catedral antigua estava en ruinas: en Girona va construirhla de nou.»

Y l'ou de Corpus continuarà ballant per tota una eternitat davant del sepulcre de D. Manuel Girona, si, com es probable y ell pretén, l'enterran en los Claustres.

Pero no hem acabat encare. Escoltém las sévas expansiones davant del Senat. D. Manuel Girona, al rectificar, va dir textualment:

«Y si he dicho lo relativo a la Catedral, ha sido para indicar que yo hice ese importante gasto, como un homenaje a la Divina Providencia, porque en los setenta y tres años y medio que tengo, gozo de perfecta salud, por lo cual entiendo que merece darle gracias; en segundo lugar, porque quería hacer esta demostración de homenaje y obsequio a Barcelona, en donde he nacido y en donde he recibido toda clase de atenciones, y en tercero, porque durante tres años he dado de comer a 4,500 personas que han trabajado allí...»

La Divina Providencia, que ha fet qu' en lo galliner de D. Manuel, totes li ponguessin, donantli salut y riquesas a gabadals, farà 'ls comentaris qu' estimi oportúns.

Ara, per lo que respecta a Barcelona, ningú ha de ferlos sino 'ls mateixos barcelonins.

Afirma D. Manuel que durant tres anys ha donat de menjar a 4,500 personas que han treballat en la Catedral; y aquí precisament es ahont desitjo veure al eminent é insuperable calculista.

Vamos a veure primer de tot: quánt costa la fatxada? Personas intel·ligents en construccions, no li assignan un valor superior a 100,000 duros, tout compres, jornals y materials. Pero siguem més generosos. Quan D. Manuel va prestarse generosament a costejar la fatxada, va dir que tenia un milió de pessetas a punt, ó sigan 200,000 duros. Com ell mateix ha sigut contractista de las obras, retallant y regatejant y esquitant tot lo que ha pogut, calculém que n'ha lograt estolvir 50,000. Ne quedan 450,000 de gastats. Descomponem ara aquesta suma:

fémnos càrrech de que 'ls 50,000 duros s'han invertit en materials, y en jornals los 100,000 duros restants.

Si 'ls treballadors de la Catedral han sigut 1,500, com ha dit lo Sr. Girona en lo seu discurs, y aquests treballadors s'han ocupat tres anys seguits en las obras ¿quin jornal han guanyat uns ab altres?

Lo càlcul es fácil: 100,000 duros repartits per 1,500 treballadors, nos dona un guany de 66 duros per barba.

Y com per guanyar aquests 66 duros han hagut de treure la llengua y suhar tres anys seguits, resulta que cada treballador dels ocupats en las obras de la Seu, ha guanyat 22 duros anuals, ó siga un semanal de dos pesetas 11 centims.

¿Vol lo Sr. Girona haver gastat los doscents mil duros del pressupost de la construcció tots en jornals? Llavors los treballadors haurán guanyat un semanal de 4 pesetas 22 centims. ¿Vol haverhi gastat mitj milió de duros? Ja veuen que aixó ni somiarho. Donchs lo semanal dels treballadors ascendirá únicament a 10 pesetas 55 centims. Sempre partint del principi de que aquests han sigut 1,500, com ell afirma categóricament en lo seu discurs.

De manera que si 's refia de aquests datos per alcançar en la vida eterna un gran solar pera construirh'hi un palacio digne del seu rango, l'animeta de D. Manuel Girona se 'n ha de veure un bull. Dupto molt que la Divina Providencia li aprobi aquests comptes.

—Mestre, li dirá, ó tú no has gastat lo que dius en las obras de la fatxada, ó no hi has tingut ocupats los 1,500 treballadors que suposas, ó si 'ls has tingut ocupats, no 'ls has deixat guanyar la vida, perque ab un jornal tan mesquí no n'hi ha prou ni per menjar tronxos de col.

Y véls'hi aquí com al cap-de-vall més aviat es atrapat un capitalista que un coix.

P. K.



NA de las personas ab qui conta en Martos pera la creació del nou partit, es lo Sr. Echegaray, eminent autor dramàtic.

Sembla que D. Cristino li ha dit: —Home, Sr. Echegaray, vosté que t'ha tanta imaginació, busquim un bon desenllas pèl partit que vaig a fundar.

Tractantse del gran dramaturgo, ja se sab desd'ara que 'l nou partit acabarà de mala manera: ó a veneno ó a puñal.

Opinió del general italiá Mattei sobre l'exèrcit de aquell país:

«Lo nostre exèrcit me fa l'efecte de una columna de bronze ab los peus de fanch.»

No 's pot dirigir un càrrech més terrible contra la política del caparrut Crispi.

Y pensar que per constituhir aquest exèrcit tant inútil, la pobra nació italiana se 'n ha anat per portas!

Conseqüèncias d'haverse deixat influhir pels alemanys.

L'auca de Crispi, com la del *Hijo malo*, t'ha un redolli que diu: «Va con malas compañías.»

Ha vist la llum pública lo notable llibre de Ixart, *El año pasado*, que comprén la ressenya crítica dels principals successos literaris y artístichs del any 1889 y del primer semestre del any corrent.

Un llibre admirablement escrit, digne en tots conceptes de la merescuda fama de son autor.

Se ven a tres pessetas en la llibreria de López.

¿Quina sort t'ha Sagasta! Ara qu'eran tants los que sols miravan la manera de tirar-lo a terra, ¡pataplám! se presenta 'l cólera a Poble de Rugat, y ara tothom parla del cólera, sense que ningú s'ocupi de política.

Te tanta sort aquest home, llú tant per ell la fortuna, que si en Gamazo 'l desdona fins los microbis l'ajudan.

Bè; vamos a veure, ¿hi haurá conciliació ó no hi haurá conciliació? ¿Tots los elements del partit liberal que avuy remugan, formarán ó no formarán al costat de 'n Sagasta?

Los polítichs de Madrid no parlan d'altra cosa. Lo porvenir d'Espanya depén avuy de qu' en Gamazo fassi bona cara, de que 'n López Dominguez se llevi de bon humor, de que 'n Moret no fassi morrets.

Una política molt elevada; pero tant elevada que fins s'arriba a perdre de vista.

Pero escoltin, ¿no está votat y promulgat lo sufragi universal? Y donchs, ¿a qué ve aixó de intentar conciliacions, arreglos y demés gitanerías que a res conduheixen?

Los homes públichs venen obligats a callar, quan lo país parla. Y 'l sufragi universal dirá qui son los polítichs que fan servey y quins los que fan nosa; quins son los que han de anar al poder, y quins los que han de anar a recó.

Per lo tant, Sr. Sagasta, deixi estar als homes y pòsis bè ab Deu. Es a dir: pòsis bè ab lo país.

D. Cristino ha sigut sempre un destorba-quiéntos. Pensava 'l govern celebrar la promulgació del sufragi universal ab una amplia amnistia, y en Martos s'ha adelantat, proposantla al Congrés.

Com l'acte d'amnistia ha de ser de iniciativa del govern y no de la dels diputats, resulta que la proposició de D. Cristino no pot acceptarse, y aquest, pensantse fé un bè fa un mal; pensantse anticiparse, s'atrasa.

No hi ha res pitjor que 'ls homes que 's pensan pas-sarse de llestos, y 's passen de tontos.

En Cánovas tenia profetisat que 'l govern cauria a principis de juliol. Lo dia primer de juliol s'acosta, y 'l govern no cau.

Ara D. Antón ha reunit de nou als ex-ministres, y 'ls ha dit:

—Senyors, no sigan impacients: esperin ab calma. Si 'l govern no cau pèl juliol, caurá tres mesos després.

Pèl setembre, es a dir, pèl temps de las figas.

Y ara 'ls conservadors haurán de quedar a deure un nou trimestre al amo de la casa.

Quan los conservadors se figuren que serán ells los que farán las eleccions per sufragi universal, casí'm fan riure.

Enemichs del sufragi com son, farían tot lo imaginable per deshonrarlo.

No pot ser. No s'ha vist may que per guardar un colomar se fassin de un esparver.

¿Saben aquella Lliga agraria que havia de salvar la Espanya? Donchs ja s'está deslligant. Vull dir que s'está desent. Tot per causa de las ambicions polítichs.

¡Pobra agricultura! La filoxera asseca las vinyas: la llagosta devasta 'ls camps: la plaga de la política destrueix la concordia dels agricultors.

¿Volen més plagas reunidas?

L'ex-carcelació de 'n Pep dels ous va armar a Madrid tal tolle tolle, que 'l mateix jutje que l'havia decretada, va retirar l'auto.

Y 'l célebre *matutero* continua pres.

Ja qu' en la passada senmana parlavam del assumpto, fem gustosos aquesta aclaració.

Consti que una vegada al menos son atesas las reclamacions de la opinió pública.

CARTAS DE FORA.—Bon negoci ha fet lo rector de la Beguda Alta! Haventse mort una *hica de Maria*, las sévas amigas van assistir al enterro, determinant que la cera que 's gastés se pagaria ab fondos de la societat. Al saberho 'l rector, vá esperar desde la trona un sermó furios; y, naturalment, la presidenta vá dimitir. Buscá 'l rector nova presidenta, y cap de las associadas acceptá 'l càrrech, ans al contrari, seguien totes a la dimitent. De manera que 'l rector s'ha quedat sense cera, sense quartos, y lo qu' es més trist ¡ay! ¡sense higas de Maria!

A Castellserá s'ha celebrat ab la major solemnitat la inscripció en lo registre civil a una nena filla de D. Joan Solé y Clua y D.ª Maria Mollivé, la qual vá ser inscrita ab lo nom de *Federació*. Van assistir al acte representants del grupo libre-pensador de Tárrega, una comissió de Cervera y otras entitats de distintes poblacions, pronunciantse després del acte eloqüents discursos.—Quan tornava la comitiva del registre, algunas donas que 's trobavan a la iglesia volían sortir; pero 'l rector vá impedirho. Massa sab ell que 's complirà la frase de Víctor Hugo: *Esto matará a aquello*.

Mossén Pere de Vilafranca del Panadés tracta de immortalisarse. A un jove que anava a treure 'ls papers per casarse civilment, va insultarlo, tractant de convertirlo; pero al últim, davant de la resolució del jove, no tingué més remey que donarli lo que demanava. Pero al sollicitarli 'ls papers de la novia, digué:—No, aquests no 'ls dono, a no ser que vinga a buscarlos ella mateixa.—Hi aná la noya, en companyia de una beata, y 's repetí la escena dels insults y de las amenas, fins al extrém de ferli prometre que no 's casaria.—Afortunadament a Vilafranca hi ha arcalde, y 'l jove, apoyat per l' arcalde lográ que mossén Pere expedis los documents, com era 'l seu deber ferho desde un principi. Pero 'l Mossén, a cambi de la saliva que havia gastat tant inútilment, pujá a la trona y digué:—Germans meus: vos faig saber que a aquesta vila hi ha un noy y una noya que 's casarán pèl civil, lo qual proba la seva falta de educació: ab aixó, desprecieúlos!

Al Masnou han tingut aquests días un predicador, que si no se 'n va l'apedregan. Imagínense lo més torpe qu' en materias deshonestas pot dir un taul qualsevol y no tindrán una idea siquiera del llenguatge empiet per aquest fulano desde la anomenada cátedra del Esperit Sant. Tenim un extracte del seu sermó y no 'ns atrevim a inser-tarlo, per respecte als nostres lectors. En vista de aixó 'ls pares y mares haurán de mirarh'hi una mica avans de per-metre que las sévas fillas vajan a la iglesia.

LO PODER Ó LA VIDA!



no 'ns donan lo poder immediatament, estém disposats á ocasionar una catástrofe.—

Aquest es l' *ultimatum* que han publicat los senyors conservadors. Y á continuació se 'n han anat á comprar trabuchs, dinamita, bombas y cigarros d' estanch.

Se coneix qu' están á l' última pregunta y no 's poden aguantar més.

Si 'l dejuni que suportan durava encara quatre semanas, un conservador viu seria potser un objecte curiós que 's podria ensenyar com un fenómeno.

Ja s' ho han empenyat tot, hasta la respiració. No més los queda la llengua y l' estómach. L' estómach per atormentarlos á ells: la llengua pera ferlos la por á nosaltres.

Y realment, arriban á ferne. ¡Deu nos en quart d' un conservador quan pert los estreps y 's dedica á aterrorisar á la gent!

En la situació d' ánimo en que 's troban avuy, son passos de tot fins de disfressarse d' anarquistas y tirarse al carrer, criant:

—¡Viva la repartidora!—

No 'n fassin cas si algun día 's topan ab un tipo escanyolit, troi at y ab las butxacas al revés. No es cap mestre d' estudi: es un conservador.

Qu' 'ls ha vist y qui 'ls veu! Ells que empre havían gastat camisa, gracias á las que 'ns preñan; ells que 's menjavan un contribuyent á la brasa en cada ápat; ells, en fi, que nadavan en la abundancia...

Ara si volen nadar han d' arar á la mar vella. Y encara corren perill d' enfonsarse: los fil-ferros no suran.

Contemplar l' interior d' un hogar conservador, es cosa que trenca l' ánima, encare que un la gastí de canti.

Tot son queixas, planys y recriminacions.

—¡Abont anirém aquest istiu?— diu una conservadora al seu marit.

—¡Abont!— fa aquest, mirantse á la seva dona com si cregués que s' ha tornat boja. —¡Abont, preguntas? ¡Vaya una ocurrencia! Al Hospici.

—Es dir que no tenim medis per sortir de casa?

—¡Oh! Respecte á aixó no t' amohinis; lo qu' es de casa, sortirém, y ben aviat: ara hi trobat lo procurador y m' ha dit que si demá no li paguem lo mitj any que li estém devent, dil' uns 'ns planta al carrer...—

Altras senyoras del gremi, quan veuben la penuria que atravessa la familia, s' encaran ab lo marit y comensan á insultarlo.

—¡Veus lo que 'ns está passant? Ja t' ho deya jo quan estavas empleat: per qué no t' aprofitavas, per qué no procuravas arribar al ministeri...—

—¡Jo? ¡Si vaig arribar-me'hi una pila de vegadas!...—

—Peró no vas sapiguer quedar-te'hi may.

—¡Perque 'ls porters me 'n treyan!...—

Los pares previsors que tenen algún vehi canovista, no permeten que las criaturas surtin may solas.

¡Es tan fácil, quan un home es á fora de sí, menjar-se un nen ó una nena, y després té 'l pagés com si res hagués succehit!

A Madrid diu que hi ha matrimoni conservador que en menos de quatre dias s' ha acabat la sogra, sense deixar-ne res més que 'ls ossos y 'l monyo.

Los forns, tabernas y droguerías ni 'ls permeten la entrada á la botiga. ¡Fiar, sempre comprar á fiar! ¡Cá, á pas-seig!

Prou s' escarrassan ells, los infelissos:

—¡Peró apúntim'ho ab tot lo demés! Tot ho pagaré junt.

—No li dich que 'l poder tornarà á ser nostre dintre de pochos dias?—

Es inútil: los venedors d' aliments no volen transigir y 'ls plantan fora de la botiga sense cap contemplació...

¡Pobres conservadors! Los forners los desatenen, lo govern los abotzorna, lo país los xiula.

¡Un xich de compassió per ells!

Una de dugas:

O que 'ls donguin lo poder dintre de cinch minuts... ó que las personas *puidentes* obrin restaurants gratis, destinats exclusivament als canovistas.

La humanitat ho exigeix.

Los conservadors ho demanan badallant...

FANTÁSTICA

ESPUERNAS.

Diuen que 'l cólera morbo vol vení 'ns á visitar, y diuen també que en Cánovas está ja á punt de pujar. Imparcialment y ab franquesa, ara fassinme un favor: d' aquestas dugas noticias, ¿quina 'ls hi sembla pitjor?

Tot alló que 's feya corre sobre 'ls consúms de Madrid, de mica en mica resulta que no es res del que s' ha dit. No hi ha cap complicat d' upa, ningú 'n cobrava cap dret... en fi, que 's feya un tarugo, pero 's feya ell tot solet.

Las autoridades del poble hont lo morbo ha comensat, han fugit á pendre 'ls ayres ab tota tranquilitat. Molts ajuntaments hi ha á Espanya que fan lo mateix que aquest:

per 'ná als mataderos, guapo; per 'ná á morir... ¡cá barret!

Lo govern, en recompensa dels esforços de 'n Peral, pensa concedirli un títul y una pensió molt com cal. Jo 'm creya que 'l barco fora de guerra, exclusivament; pero á jutjar pèl que diuen, també pesca ¡y de valent!

Don Carlos, desde Venecia segueix ab assiduitat enviant cartas y més cartas á tota la cristiandat Com que l' home deu comprendre que de rey no 'n podrá sé, tira per memorialista y vol practicar-s hi bé.

Al Circo Equestre, sovint hi debutan clowns famosos, que entusiasman á la gent ab traballs maravillosos. Pero si la empresa vol atiparse de fer quartos, que miri de contractar al rey dels clowns lo gran Martos.

—¿Per quin motiu (molts preguntan) no 's fá la conciliació? ¿qué impedeix als fusionistas realisar la seva unió?— ¿Qué? una causa bastant seria: lo menjadó es molt petit, alguns no poden entrar hi... y aquests aixecan lo crit.

Al menos per uns quants días, Espanya reposará, perque en Romero Robledo es segur que callará. En sentint parlar del cólera, ja no 'l poden detenir; deixa corre 'ls seus discursos y no més pensa en fugir.

Si veuben que 'l cel s' enfonsa, y 'ls rius saltan desbordats, y 'l mar inunda la terra y brotan calamitats, ab ulls tancats, sens duptarho, poden donarho per cert: será senyal de qu' en Cánovas torna á ocupar lo poder.

«En Sagasta diu tal cosa, «en Gamazo ho troba bè; «en Sagasta 'n diu tal altra, «en Gamazo no hi convé; «en Sagasta li replica «en Gamazo ho pensaré...» (Prou: en lo número próxim, la cansó continuará.)

C. GUMÁ.

MALALTÍAS REYNANTS.



o 's parla més que del cólera. Va presentarse fa alguns días á Poble de Rugat, petit poble de la provincia de Valencia, desde ahont ha anat extenente per alguns poblets y masias de la comarca, causant varias defuncions, pero sense pendre una gran volada.

Lo cólera que un temps s' extenia ab aterradora rapidés, sembrant la mort y l' espant al seu pas, avuy se mostra més considerat y menos aficionat als viatjes. Allá hont neix s' instala: fa petites excursions per la comarca, y sense vigor, sense aquell impuls que avants mostrava, á lo millor desapareix... y si te he visto no me acuerdo.

Es lo que deya un metje: —Hem arribat á un temps, en que tot degenera: fins lo cólera morbo.

Lo cólera de Poble de Rugat se creu qu' es lo mateix cólera del any 85, que 'l tentan enterrat á la plassa. Van remoure la terra per empedrar la plassa citada y 'ls microbis van reapareixer. Se tracta, donchs, de un cólera que desde 'l moment que naix fa cara de desenterrat. Ab tals condicions son molts los que no li asseguran llarga vida. Nosaltres creyém que farà com la reacció política: moltas ganas de fer mal; pero molta impotencia pera realisar-lo.

Aixís, donchs, lo que importa es viure tranquil y no preocuparse per res. No descuidar las prevencions higiénicas, que aquestas sempre son bonas, fins en los temps normals: divertir-se molt y alimentarse bè, lo qual sempre vé de gust.

Diuen que 'ls microbis del cólera 'ls porta l' aygua. Per lo tant, sempre que 'l cos los demani aygua, ja ho saben, acudin al porró.

La febre groga, que suposavan que s' havia presentat á Málaga conduhida á bordo del vapor *Hernán Cortés*, es una malaltia com un'altra qualsevol, es á dir: una enfermedad que no es febra ni groga.

Si fos la febra groga, á horas d' ara ja la tindríam á Barcelona, perque l' *Hernán Cortés*, desde Málaga va venir á Barcelona y aquí va deixar tot lo seu cargament de cotó, sucre y tabaco de la Habana. Ni 'ls que van descarregar lo barco, ni 'ls que han rebut la mercancia ni 'ls que 's fuman los puros han tingut la més mínima novedat.

A Málaga 'ls cassos sospitosos van declararse entre 'ls noys de la banda del hospici, que van anar á bordo del *Hernán Cortés* y allá van tocar unas quantas pessas y van menjar unas galletas. Com als hospicis, y mes al de Málaga, los aliments no van molt abundants, tal vegada las galletas de bordo van rependre als pobres músichs.

De totas maneras, si la febre groga existís realment, hauria pres un gran péu, y á horas d' ara lamentaríam ja infinitat de desgracias.

Entre 'ls tripulants del *Hernán Cortés*, que ja torna á ser camí de América, no hi ha hagut tampoch cap defunció.

De modo que aquesta vegada la febra groga s' ha tornat la febra grilla.

P. DEL O.



los lope-dominguistas barcelonins están molt irritats contra 'l seu *quefe*. Y ab motiu.

Figurintse que 'l seu *quefe*, en recompensa dels serveys prestats aquests días á la fusió, vá lograr que D. Práxedes li concedís lo districte de Granollers.

—Aquí t' es un bressol— diuen que vá dirli—vosté cuydis de la criatura.

Y 'l general ha anat á buscar la criatura á Granada. Un nen molt maco que 's diu Muñoz (un derivat de *munyir*), y que quan li preguntan una cosa, á tot respón que si senyor.

Peró aixó 'ls lope-dominguistas barcelonins no s' ho tragan. Ells per aquests cassos tenian preparat al Sr. Esquerria, que s' ha fet vell esperant una ocasió per anar á las Corts.

Y al veure que 'l senyó Esquerria ha anat de morres per terra li diuen plens de coratge: —Fins aquí havém arribat: ab nosaltres ja ha acabat: ¡busquis colla y felis viatge!

Llegeixo en l' *Art del pagés*, acreditada revista agrícola del amich Tobella:

«Quan se vol fer aixecar un animal que per droperia ó fatiga ha caygut á terra, tossant á las instigacions que solen emplearse vulgarment pera lograrho, avants d' acudir als mals tractes, que no sempre solen donar bons resultats, deu acudir-se al següent recurs: encenguís un grapat d' herba seca, palla ó fullaraca, qualsevol drap ó simplement un paper, y aplicant lo fum al nas del animal, desseguida s' aixecará, impulsat per lo desitj d' aspirar ayre pur que li falta ab lo procediment indicat.»

Lo mateix exactament lo mateix sistema ha de aplicarse á n' en Sagasta cada vegada que se 'ns aclofi.

S' encendrà una cantitat d' esperit democrátich, se li passarà pèls nassos y s' alsarà desseguida.

Lo jutjat de Sevilla ha absolt á tots los individuos acusats de haver xiulat á n' en Cánovas.

A D. Antón li queda una venjansa molt sabrosa: la de xiular ell als sevillanos.

Y no 's creguin, tant per tant, al sabé aquesta noticia li haurá agafat tal malicia que ara ja estarà *pitant*.

A propòsit del cólera, aquí vá una anécdota, recullida per un amich meu dels llabis de un cert fulano que havia sigut metje del rey de las húngaras durant la última guerra civil.

«No duptin que 'l cólera 's comunica per medi del aygua. Me trobava á Estella un dia, passejantme ab lo rey, y fixantme ab un continella, vaig dir:

—Aquest home no está bó. Y en efecte, vá retirar-se per ordre nostra, y al poch temps presentava síntomas colerichs perfectament caracterisats.

Al continella que vá sustituir-lo li succehi lo mateix, y á l' altre y al altre, fins á sis. Tots sis tenian lo cólera. ¿Saben quina era la causa de aquellas invasions? ¿Un tip de tomátechs? Nó, senyors: era que tots sis tenian set y s' havian amorrat per aplacar-la á la mateixa pica d' aygua beneyta.»

L' ex metje real, no deya si en aquella pica d' aygua beneyta, avants de que beguessen aquells sis infelissos, lo rey de las húngaras hi havia ficat lo dit.

A la Casa Gran, ahont tant gasto va fer-se ab motiu de la vinguda de la reina, s' está desenganxant lo paper pintat que s' havia posat en diverses dependencias, presentant en molts punts tot l' aspecte de inmensas terrenyas.

No es extrany que aixó succeheixi.



L'arcalde, acostumat à repartirse serenatas ab los seus companys de municipi, ha determinat repartirlos també la creu del mèrit militar que li ha donat lo govern.

Aquestas si que son pestes de caràcter permanent... y molt contagiosas.

Passan tals cosas en aquella ditxosa casa, que fins à jas parets se 'ls posa 'l paper de pell de gallina.

Los carlins han agafat dugas de las llambordas de las que 'ls van tirar à Valencia, y després de ferlas montar sobre plata, las guardan com à reliquias.

Aixó proba que son molt devots de San Esteve proto-màrtir.

Los hi agrada que 'ls apedreguin.

A Cervera s' han presentat uns insectes que atacan los pàmpols de las vinyas cargolantlos en forma de cigarros.

Los pagesos se desesperan, y francament, no tenen rahó.

Tal vegada no culliran vi; pero en cambi culliran cigarros de pàmpol, y podran fer la competencia ab gran ventatja al tabaco de l' Arrendataria.

Alló que deyan del escorxadador no ha sigut res. Total: qu' en lo primer trimestre de aquest any van matarse 13,000 caps més de bestiar y van recaudarse 13,000 pessetas menos. Ja veuen, res enterament.

Perque 'ls caps de bestiar que van matarse eran més petits aquest any que 'ls altres. Y además s' ha de tenir en compte que aixó succehia al hivern, y ja es sapigut que ab lo fret tot s' arronsa.

Per una part s' arronsa la carn y per altra part, las pessetas.

En cambi, al istiu no s' arronsan més que 'ls regidors que van à casa de gatuperis.

Un frare caputxi desde la trona de una iglesia de Sevilla, deya lo següent:

«Si s' bagueu de apedregar à totas las donas públicas de Sevilla, no hi hauria prou pedras ab totas las dels carrers.»

Ja ho sabeu, donas: criheu corps y 'us treuran los ulls. Criheu irares y 'us dirán públicas.

Vels'hi aquí un trist accident que va ocorrer dimars últim en lo gran saló de Cent.

Lo regidor Sr. Faura anava a pendre assiento en un d' aqueils sillons de regilla, qu' en las temporadas d' istiu usan los successors dels concellers.

Y l' assiento del silló va esbotzarse. Y 'l silló va quedar convertit en una basseta.

Jo 'ls ho conto tal com es.
Y encare després dirán que à dintre la casa gran no hi han regidors de pes!



A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA.—*Ta-no-ca.*
2. ANAGRAMA.—*Grau-Gura-Grua.*
3. TRENCA-CLOSCAS.—*Castellersol, Santa Coloma de Farnés.*

4. ROMBO.—

L
COP
CANEM
LONDRES
PEROL
MEL
S

5. GEROGLÍFICH.—*Moltas casas fan un poble.*

Han endevinat las cinch solucions los ciutadans Pau Pich, Un encatalanat y Xurripampa; n' han endevinadas 4, J. M. y C. y Pau del Porró; 3, Un Gat dels Frares, Pere Guixa, y un Salao; 2, J. M. B., y una no més Mal' Anima, Pigat y un Salamero.



XARADA.

Ahir me digué l' Agnés que la hermosa *Tres-primera* té la roba tan *dos-tres*, qu' encare més blanca n' es que una *primera-tercera*.

Es la *dos-hu* molt total y posseix un cor tan noble, y ha estat sempre tan formal, que 't dich, sent imparcial, qu' es l' admiració del poble.

ANAGRAMA.

Es la total una dona y nom d' home es lo total: si la solució cabal vols trobar en poca estona, cinch lletres has de posar

NOY CABO.

en un ordre diferent combinadas al moment y dos noms, lector, formar.

B. PAU MIR.

TRENCA-CLOSCAS.

S. D. R. SELLAS

Sargent del Clot.

Formar ab aquestas lletres lo titol de una comedia catalana.

XANIGOTS.

GEROGLÍFICH.

∴
—
F
martell
+
CCCC
AAA

C. REIS.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR.

Ciutadans Peus P., Sis de Octubre, Pau E. de Valmaria, P. Eudoso, F. Garcia, E. Sunyé y S. Lopez, J. Trompeta, J. E. Martí, P. ret, y A. Tilop:—*Lo que 'ns envian aquesta senmana no fa per casa.*

Ciutadans B. Pacu Mir, E. Molas, Hereu de casa, Duran y Subies, Marangy, Amadeo, Japet de l' Orga, R. Ojeda Lopez, Aguilera y J. Bazuña:—*Insertarem alguna cosa de lo que 'ns envian.*

Ciutadà J. Plana: Los versos estan bé: procurarem insertarlos.—L. C. Callicó: Idem idem.—Ll. Miñá: Igual li dihem, per més que tenen alguns versos violents y aspres.—B. Xinxola: Voldriam recompensar la seva constancia; pero no 'ns es possible: lo que 'ns envia aquesta senmana es molt desigual.—M. Jordi Ferrer: Lo que no es flux té un pensament molt manosejat.—Mut Xerraire: Repassi l' humorada: los versos tercer y quint li han sortit l'arrels de l'alla: aixis tot lo pensament no té cap novedat. Los demés versos son també repelosos.—E. Vilaret: Ni 'l dibuix ni 'l sonet nos van.

Vosté quan vol ho fa millor.—P. P. T.: Sobre 'l mateix assumpte ja publicuem una poesia. Respecte al article esta compost y sortira de un dia al altre.—E. Martí Giol: L' article es difús: hi ha empena una idea aprofitable y molt bonica per cert.—F. Bedós: Dels dos quadros de a bordo preferim lo titulat *Pobret* al altre. Lo final del altre es una mica massa especial.—Gestus II: Lo sonet podra arreglar-se: l' altra poesia no 'ns convé.—Ll. Salvador: No 'ns fa 'l pes.

—Dolors Mont: La poesia es fluixa. De la xarada no 'ns ha enviat la solució.—A. C. (Vilarest): No creyem que 'l psar guardia-civils es una població redundi en desacredit de ningú.—J. M. Bernis: La poesia més llarga va bé: l' altra es fluixa.—X. Alemany: Gracias mil per l' article: esta molt bé.

LOPEZ, Editor.—*Rambla del Mnt. 20.*

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso Arch del Teatre, 21, y 22.